

MEIDÄN TÄYTYY OLLA SOLIDAARISIA

YVÄ", ajatteli Lili, kun astui erään tehtaan konttorirakennuksen ovesta sisään. "Täällä ei vielä ole toisia työnhakijoita. Mahdollisesti onnistun saamaan työn — jos vain voin täyttää kaikki ilmoituksessa määrätty vaatimukset."

"Sieltä jo tulee yksi ja kello ei vielä ole seitsemääkään", murahti konttorin odotushuoneen lattia puhdistava vanhus. Lili kuuli sen ja loukkaantuneena ajatteli itsöksensä: "Eikö minulla ole oikeutta työhön, niin hyvin kuin hänelläkin. Olenhan ollut pitkän ajan työttömänä. Kiertänyt konttorista toiseen ja käynyt tehtailla. Mutta turhaan. Rahani ovat loppumaisillaan. Vaan ehkä nyt saan työtä — niin ainakin toivon."

Hitaasti kului aika. Vihdoin kello löi seitsemän. Lili ei enään ollut yksin. Hänen takanansa seisoi pitkä rivi naisia, nuoria ja vanhoja. Kaikki he olivat työhaussa ja toivoivat sen löytävänsä. "Mutta minä olen ensimmäinen rivissä. Siis jos yhdenkin ottavat tänään, niin minulla on siihen tilaisuus." Näin tuumi Lili itsöksensä. Hän oli tottunut näkemään, että työnantajat tavallisesti ottavat tarvitsemansa työlläiset sen mukaan, kuin tarjolla olevat ovat rivissä — jos nimittäin alkupäässä olevat ovat kelvollisia.

Vihdoin konttoriin tuli suurehko mies ja katsoi tylästi työnetsijöihin — markkinoilla olevaa kauppatavaraa. "Hän on työnjohtaja", kuiskasivat rivissä seisovat työnkysyjät toisilleen. "Kunhan saisin työn. Olisi pitänyt ehtiä aikasemmin, jotta olisi päässyt rivin etupäähän." Nuo olivat ajatukset, jotka varmaankin kierteli kaikkien rivin loppupäässä olevien mielessä.

"Tarvitsemme vain yhden tällä kertaa", lausui työnjohtaja. "Hyvä että ehdin ensimmäiseksi, ehkä saan työn tällä kertaa", ajatteli Lili. Rivin jälkipäässä olevista jotkut ääntivät ja kinkustuneina kertoivat toisilleen: "Kuinka hävyttömiä ne ovatkaan. Tarvitsevat vain yhden työläisen ja siltikin ilmoittavat suuresti, että 'tyttöjä halutaan'. Tuota yhtäkin varten meitä täytyi olla kymmeniä, jotta vain riittää valinnalle."

Lili sai työn, kuten oli toivonutkin. Hän joutui kirjeiden ja muiden asiapapereiden säilytysluoneeseen — varaston hoitajan apulaiseksi. Vaikka Lili sai työn ja alkoi siihen, niin hänellä ei vielä ollut mitään tietoa siitä, kuinka suuri hänen palkkansa tulee olemaan. Lili oli kysynyt työnjohtajalta sitä ennen kuin alkoi työhön, mutta tämä ei ollut varmasti vastannut: "Me katsomme ensin, kuinka sinä voit suorittaa tehtäväsi ja sitten vasta määräämme sekä ilmoitamme palkkasi suuruuden."

Ahkerasti ja huolellisesti Lili teki työnsä. Hän uskoi, että palkkansa suuruus riippuu siitä, kuin-

ka hyvin ja ahkerasti työskentelee ensimmäisinä päivinä — koeajalla.

Työtovereiltaan Lili kuuli, että vasta-alkaville tavallisesti maksetaan kymmenestä dollarista ylöspäin viikolta. Tuo "ylöspäin" kiihoitti Liliä työskentelemään huolellisesti ja ahkerasti. Työnjohtajakin tavallisesti hymyili ja osoitti suosiollisuutta, kun kävi Lilin työpaikan lähellä — tarkastusmatkoillaan. "Kunhan saisin edes viisitoista dollaria viikolta. Sillä melkein tuon summan tarvitsen viikottain ruokani ja asunnon maksuun. Vaatteita myös täytyy välttämättä laittaa ja eipä teatterissa käynti tai jonkun muunlainen huvi haitaksi olisi — aina silloin tällöin." Näin mietti Lili työtä tehdessään.

Lilin työpaikassa maksettiin palkka vain kahdesti kuussa. Toinen viikko oli jo menossa ja Lili ei vielääkään tiennyt palkkansa suuruutta. Hänen omat rahansa olivat jo loppun kuluneet. Mutta Lili lainasi tuttaviltaan. Olihan hän nyt työssä, niin kyllä maksaa voi, kunhan vain saa ensimmäisen maksun.

Torstai-iltana, vähän ennen töiden lopettamisaikaa, Lilin luokse tuli työnjohtaja ja lausui: "Olemme pahoillamme, mutta meidän täytyy nyt tällä kertaa vähentää työvoimaa. Sinä olet tehnyt ahkerasti ja huolellisesti työsi. Joskus toisten mahdollisesti voimme taasen tarvita enempi työläisiä ja jos olet ympärillä, niin uskottavasti voit päästä työhön jälleen. Tässä on lippu, jolla saat huomenna maksusi konttorista."

Työnjohtajan sanat sattuivat kuin ruoskan iskut Lilin mieleen. Nyt taasen hän oli työttömänä, pa-

koitettu juoksemaan paikasta toiseen — epätoivoisessa työnhaussa. Mutta työnantajilla on ylivalta. Sen tiesi Lili. Niiden sanonta ratkaisee asiat.

Seuraavana aamuna Lili oli matkalla, perimään palkkaansa. Hän oli tehnyt työtä kymmenen päivää ja ei vielääkään tiennyt kuinka paljon oli ansainnut. Ikäänkuin vaistomaisesti Lilin mieleen tuli ajatus: "miksi työnantajat saavat määritellä hinnan työvoimalle, jota ostavat. Kaikelle sille, mitä minä olen ostanut, ovat myyjät — kauppiaat — määränneet hinnan. Miksi ei minulla myös ole oikeutta määrätä hintaa työvoimalle, jota myyn? Niin miksei, siinä kysymys, jonka edessä Lilin käsitys jäi umpikujaan.

Saavuttuaan konttoriin, maksuluukulle, Lili sai kirjekuoren, jonka sisällä oli hänen maksunsa. Kiireesti hän repi sen auki. Hyvin yhteenkäärittynä kuoren sisällä oli joukko paperirahoja. "Viisitoista dollaria! Mitä, siinäkö kaikki?" Lili iaski rahat toistamiseen, mutta samalla tuloksella. Viisitoista dollaria. Siinä kaikki, jonka hän sai kymmenen päivän työstä. Kaiken lisäksi hän oli tehnyt työtä ahkerasti ja suurella huolella. Sillä hän uskoj ja toivoi palkkansa suuruuden ahkeruudesta riippuvan.

Viisitoista dollaria. Sen summan hän oli joutunut jo ottamaan lainaksi tuttaviltaan — vähän enemmäkin. Hän oli kuvitellut, että saa pitää työpaikkansa ja siinä mielessä ottanut eräästä kaupasta vaatteet vähittäismaksulla.

Epätoivoisena ja synkin mielin Lili lähti kävelemään kohti kaupungin keskustaa. Sinne saavuttuaan hän osti sanomalehden. Siinä oli joitakin ilmoituksia tarjolla olevista työpaikoista. Siellä täällä tarvittiin, ilmoitusten mukaan, konttoriapulainen. Mutta turhaa oli enään niitä lähteä katsomaan. Lili tiesi, että täytyi olla varhain liikkeellä, jos miehiä ensimmäisenä työkysyjäin joukkoon, erikoisesti nykyisin, jolloin työvoimalla on perin vähän kysyntää.

Siis, minnekään ei ollut erikoista kiirettä. Välinpitämättömästi Lili käveli kaupungin katuja. Vihdoin hän pysähtyi erään kauppapuodin akkunankohdalle. Ohikulkijoiden joukosta, Lilin siinä seisossa, eräs vähän juovuksissa oleva mies näytti hänelle rahatukkoa ja päällään viitaten haastoi mukaansa. Lili käsitti, mitä mies tarkoitti. Puoliväkisten hänen mieleensä tuli ajatus: "Häneltä ehkä saisin rahaa — . Sitähän minä tarvitsen. — Tarvitsen kipeästi. — Lauvantaina täytyy voida maksa huoneeni vuokran ja kymmenen dollaria vaatteistani, tai muussa tapauksessa ne menetän ja siten menetän kymmenen dollaria, jonka summan niistä maksoin alle. — Mitähän jos lähtisin tuon miehen mukaan. — Vain tämän kerran —".

"Ei! Sehän on prostitutsionia." Lili tunsu kylmien väreiden virtaavan selkäänsä myöten. "Myydä itseänsä, omaa ruumistaan. Mutta, mitä väliä sillä mahtaa olla, jos minä myyn itseäni työnantajille kymmeneksi tunniksi jokainen päivä, saadakseni siitä dollarin eli puolitoista, tai tuolle miehelle

muutamaksi minuutiksi, korkeimmassa tapauksessa muutamaksi tunniksi, ja monin kerroin suuremmasta summasta. Jokainen paikkahan minun ruumiistani kuuluu samaan lihaan ja jokaisessa paikassa kiertää sama veri. Onko siis väliä, jos minä käytän palkkatyötä tehdessäni käsiäni tai muuta osaa ruumiistani." Mutta samalla Lilin mieleen muistui yleinen mielipide ja toivo tulevaisuudesta. "Ei! Ei, sehän olisi kauheata. Koko tulevaisuuteni ja vieläpä terveyteni voisin asettaa vaaran alaiseksi. Ennen kuolen vaikka nälkään, kuin antaudun moiseen keinoon."

Kiireesti Lili lähti kävelemään pois päin houkuttelevan miehen lähetytyiltä.

Kävellessään Lili huomasi erään työnvälitystoimiston akkunalla suuren ilmoituksen: "Paikallisiin pukutehtaisiin halutaan tyttöjä. Hyvä palkka ja jatkuva työ."

Hetkisen katsottuaan ilmoitusta Lili aikoi mennä työnvälitystoimistoon sisälle, mutta samassa hänet pysäytti eräs nainen: "Et suinkaan aijo mennä tuohon työnvälitystoimistoon, ottamaan ilmoituksessa mainituista työpaikoista yhden?"

"Kyllä", vastasi Lili. "Minä olen työttömänä ja ilmoituksessa sanotaan, että tyttöjä halutaan. Miksi siis en ottaisi työpaikkaa, koska kerran on saatavissa?"

"Jos sinä menet noihin työpaikkoihin, joihin tuossa ilmoituksessa sanotaan haluttavan tyttöjä, niin sinä menet skääpiksi, lakkopetturiksi. Me, pukutyöläiset olemme lakkoutuneet, koska työnantajamme eivät suostuneet nostamaan palkkojamme, jotka ovat mitättömän pienet. Et suinkaan sinä halua häpäistä itseäsi ja alkaa kantamaan petturin nimeä läpi elämäsi. Meidän, työläisten, täytyy olla solidaarisia, taistella yhdessä, yhteistä vihollistamme vastaan."

"En halua mennä skääpiksi", vastasi Lili ja lähti kävelemään. Hän oli kuullut joskus puhuttavan huonoa skääpeistä. "Meidän, työläisten, täytyy olla solidaarisia, taistella yhdessä, yhteistä vihollistamme vastaan." Nuo sanat jäivät Lilin mieleen. Niissä tuntui olevan jotain arvokasta, kiihoittavaa.

Mieli täynnä uusia ajatuksia ja arvoituksia Lili käveli katuja myöten. "Kummallista tämä elämä. Kun olen saamassa työpaikan, tai jonkun muunlaisen ansiomahdollisuuden, niin samalla joutuu koko tulevaisuuteni, kunniani, vaaranalaiseksi."

Kadunkulmassa, odottaessaan katuvaunua, Lili kuuli kun sanomalehtipoika huusi: "Ostakaa työläisten omia sanomia! Industrial Solidarity. Industrialistista unionismia edustava lehti."

"Meidän, työläisten, täytyy olla solidaarisia, taistella yhdessä, yhteistä vihollistamme vastaan", muistui yhä Lilin mieleen. Hän meni sanomalehti-pojan luokse ja osti Industrial Solidarityn.

Varovasti Lili kääri lehden kokoon ja meni katuvaunuun. Hän avasti ostamansa lehden sisältävän jotain omituisia, jotain uutta. Sillä hän ei

nähty katuvaunussa kenenkään lukevan samannimistä lehteä.

Päästyään huoneeseensa Lili alkoi kiireesti tarkastamaan ostamaansa lehteä. Jokainen kappale siinä näytti olevan kokonaan erilaista kuin niissä lehdissä, joita hän oli tähän saakka lukenut. Siinä puhuttiin luokkataistelusta, huonoista palkka- ja työsuhteista, työttömyydestä, järjestäytymisen välttämättömyydestä j. n. e. Kaikki tuo näytti suurimmalta osalta olevan ikäänkuin Lilin viimeisten kokemusten tulkintaa. Olihan hän juuri tänään tuntenut katkeraa mieltä saadessaan vain viisitoista dollaria kymmenen päivän työstä. Olihan hänen elämänsä puutteellista ja epätoivoista, sillä työtä ei ollut ja rahat, muutaman dollaria mitä hänellä oli, eivät riittäneet edes välttämättömien maksujen suorittamiseen. Kaikki oli niin helposti ymmärrettävää, hänen omaan elämäänsä sattuvaa. Siksi lehden lukeminen kiinnitti Lilin mieltä. Tarkoin hän sen lukikin.

Kaikesta edellä olevasta on kulunut vain muutamia kuukausia. Lili on työssä eräässä konttorissa — apulaisena. Nyt hän kuuluu jäsenenä I. W. W:hen, käy säännöllisesti union kokouksissa ja kuulemassa puhujia sekä ostaa järjestönsä lehtiä ja muuta kirjallisuutta. Monet seikat, jotka vain joku aika sitten olivat Lilille arvoituksia, hänen ajattelu- eli käsityskykynsä ratkaistavaksi liian suurina, ovat nyt selvillä. Lili tuntee elämänsä monin kerroin toivorikkaammaksi. Hänessä on kehittynyt luokkaviha ja se antaa sitkeyttä, rohkeutta ja tarmokkuutta. Lili kykenee jo työläistovereilleen puhumaan järjestymisestä ja sen välttämättömyydestä. Aina hän muistaa ja tulee muistamaan sen, että meidän, työläisten, täytyy olla solidaarisia, taistella yhdessä, yhteistä vihollistamme, kapitalistiluokkaa vastaan.

Lilin kertomuksen kuullut.

Niistä n. 2000 erilaisesta bakteerilajista, jotka tunnemme, pidetään ainoastaan n. 100 lajia vahingollisina. Ilman jällelläolevia 1,000 häviäisi elämaan päältä. Me, samoin kuin ne eläimet, joiden lihaa me syömme, saamme ravintomme kasvimaailmasta. Kasvit vaativat maan multaa elääkseen, ja se taas syntyy bakterien vaikutuksesta. Ilman niitä ei maa pian enää tuottaisi mitään satoa.

On myöskin useita bakteereita, jotka palvelevat meitä jokapäiväisessä elämässämme, kuten esimerkiksi ne, jotka auttavat meitä sulattamaan ravintomme.

Vahingollisia bakteereita on aina meidän ympä-

rillämme, eikä sitä voida välttää. Jos yrittäisimme päästä niistä eroon, voisimme samalla helposti tappaa hyvät bakteerit. Joka henkäisyllä vedämme ilman mukana sisäämme hyvin suuren määrän vahingollisia bakteereita. Me emme voi välttää niitä, mutta pääasia on, että pidämme ruumiimme hyvässä kunnossa ja ennen kaikkea harrastamme puhtautta ja siisteyttä. Silloin eivät nuo vahingolliset bakteerit yleensä voi tuottaa meille suurtakaan vahinkoa, paitsi jos niitä kuten kulkutautien aikana esiintyy suurissa joukoissa ja ruumiin yleistila on heikontunut, niin että ne pääsevät valtaan.

Tiede ja Elämä.

HOOPON KAIHO

Kirj. Adam Poika.

Oi, koska lakkaa sorron synkeys,
Iäiset kahleet katkee työläisilt'
Oi, koska ihmislapsilla
On oikeus onnest' iloita?

Oi, koska työläiset katkotaan
Sorron kahleet jäytävät?
Niin, silloin onni meille suo
Täysin voimin iloita.

Oi, kärsiskö työläiset sortoa,
Piinaa, pilkkaa, kidutusta!
Ei! — Jo työläiset ylös herätään
Ja onnen työhön ryhdytään!

Vai antaisiko onnen haihtua
Yöhön sorron, synkeyden? —
Ei! — Nyt tuhatlukuisina riennetään
Taistoon eestä vapauden!

Nyt lippu veripuhtoinen
Jo ylös tuuliin nostetaan.
Mi' taiston tulta ennustaa
Ja verhoon ruumiit sorratut!